

A vezérlő fejedelem nyomában

Portréről portrét?

Nem, nem, nyilvánvalóan nem: a II. Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelemmé választásának évfordulója alkalmából meghirdetett, 2020 őszéig ívelő Rákóczi-emlékév programsorozatába illeszkedő, önszerveződő kiállítás alkotóinak nem a Mátyóki Ádám által 1724-ben festett fenséges barokk arckép újralkotása volt a feladata.

Sokkal inkább a CUM DEO PRO PATRIA ET LIBERTATE gondolat megidézése és időszerű megfogalmazása.

Az Isten, a Haza és a Szabadság a Rákóczi-szabadságharc által emblematiszavott hármasszellemiség-egységének, együttállásának vizuális, képekbe és művészitárgyakba foglalt összegrzése.

Amely művésziszándékmegvalósítás visszautal a múltra, de amely mondanójában, értelmezési lehetőségeiben jelenkorigérvényességű üzeneteket hordoz és közvetít.

Mert a dolgok, maga a Dolog, egy ország, egy nemzet léteezése, a megmaradás, az építkezés csak így, ezen esszenciális létezők egykori és jelenkorigegységében lehetségesek: Isten, Haza, Szabadság.

Ez a művészifeladatvállalás nehéz próba volt: elkerülvén a heroikus, fellengzős múltidézés, az üresszusztrálás (és a leegyszerűsítő aktualizálás) fenyegető közhely-csapdáit meg kellett találni a művészilelemény végtelent közelítő, megnyíló útjait: hogyan festhető, rajzolható meg, hogyan önthető formába ez a Rákóczi-örökségben testet öltő szellemiség, hogyan ragadható meg a termékeny gondolat, hogyan érlelhető érzékeny, hiteles kifejezéssé az újra meg újratámadások kereszttüzébe került és átértelmezett történelmitanulság.

Végssó soron a jelenkorigi, az újraélesztett „történelmitestészet” napjainkban meglehetősen alacsony kikiállítási áron tartott művészeti szférájának a hivatalosság fórumaitól távol álló, mértéktartó, bensőséges aurát indukáló műegyüttese áll előttünk.

Persze, persze, azért fel-felbukkannak a sablonmotívumok is, a közismert jelképek, szimbólumok: mint a magyar lobogó, az ominózus – de idézőjelbetett – Rákóczi-arckép, a történelmitrelikviák, megjelennek az esemény-idézetek és -hivatkozások, de a kollekció törzsanyaga a korszerű művészetszemlélet, a friss stíluskezdeményezések, a karakteresen egyéni szólamok megszólalásának, az eleven tartalmak és a konzekvenciák megfogalmazásának tanúja.

A XXI. század magyar művészeinek történelmidéző kalauzolásával bátran és reményekkel telten a vezérlő fejedelem nyomába szegődhettünk.

Wehner Tibor